

Regionalne programy operacyjne pozwalają samorządom na realizowanie różnych projektów. O tym jak taki program działa na Mazowszu Dziennikowi Warto Wiedzieć opowiada Zbigniew Deptuła, członek Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, starosta makowski.

Dziennik Warto Wiedzieć: Jak Pan ocenia, czy RPO czy to ważne źródło finansowania projektów powiatowych?

Zbigniew Deptuła: Regionalny Program Operacyjny jest istotnym źródłem finansowania. Aż 23% budżetu programu przeznaczono na rozwój przedsiębiorczości. Szczególnie promowane są projekty wspierające tzw. inteligentne specjalizacje regionu, czyli obszary o największym potencjale rozwojowym. Na Mazowszu wyróżniono cztery inteligentne specjalizacje: wysoką jakość życia, bezpieczną żywność, inteligentne systemy zarządzania i nowoczesne usługi dla biznesu. Działania w ramach programu odpowiadają celom unijnej Strategii Europa 2020. Istotne znaczenie mają inicjatywy z zakresu zmniejszenia bezrobocia i likwidacji ubóstwa, które zakładają aktywizację osób przez powiatowe urzędy pracy oraz ułatwienie powrotu do aktywności zawodowej. Wsparcie otrzymają osoby zarejestrowane jako bezrobotne w powiatowych urzędach pracy, szczególnie te, które najslabiej radzą sobie na rynku pracy, czyli powyżej 50. roku życia, niepełnosprawni, długotrwale bezrobotni, o niskich kwalifikacjach oraz kobiety. Należy odpowiednio wykorzystać możliwość pozyskania środków z programu, gdyż okres 2014-2020 jest ostatnim, w którym Polska uzyskała tak duże wsparcie finansowe z UE.

DWW: Czego w Pana ocenie brakuje w programie?

ZD: Uważam, że program jest właściwie skonstruowany. Koncentruje się na najważniejszych dla województwa mazowieckiego zagadnieniach. Dużym udogodnieniem jest nowy system składania wniosków - wyłącznie drogą elektroniczną oraz przyspieszenie oceny wniosków.

DWW: O dofinansowanie jakich projektów ubiegają się samorządy?

ZD: Wśród projektów o dofinansowanie których ubiegają się samorządy można wymienić projekty z zakresu e- administracji. Przykładem jest projekt *Wdrożenie e-usług publicznych w mazowieckich urzędach samorządowych na rzecz wzrostu efektywności elektronicznej obsługi spraw obywateli i przedsiębiorców*, w którym o dofinansowanie ubiegał się Maków Mazowiecki oraz E-usługi dla Mazowsza – informatyzacja SP ZOZ ZZ w Makowie Mazowieckim, które zostały pozytywnie ocenione przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych. Powiat makowski jest również beneficjentem programów mających za zadanie zmniejszenie bezrobocia, jak: Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy oraz Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy. W czerwcu uruchomiono nabór na dofinansowanie projektów z zakresu budowy i przebudowy dróg powiatowych i gminnych.

DWW: Jak wygląda sytuacja finansowa Pana powiatu - czy pozwoli na zrealizowanie w bieżącej kadencji jakichś przedsięwzięć rozwojowych (nie chodzi wyłącznie o projekty współfinansowane z UE, szerzej), czy tylko na finansowanie bieżącej działalności?

ZD: Sytuacja finansowa powiatu makowskiego w obecnej kadencji, jak i w poprzednich, jest dobra. Dochody powiatu w przeważającej części to subwencje i dotacje otrzymane z budżetu państwa oraz inne środki celowe. Dochody własne, które pozwalają na samodzielne podejmowanie decyzji co do sposobu

ich wydatkowania, stanowią około 20% dochodów powiatu ogółem. Powiat jest w swojej samodzielności ograniczony finansowo do dochodów własnych, które musi przeznaczać na zadania bieżące w zakresie: opieki społecznej, funkcjonowania organów powiatu, jego jednostek organizacyjnych oraz na zadania inwestycyjne. Realizacja wysokości wydatków inwestycyjnych do całości wydatków stanowi jeden z podstawowych wskaźników oceny możliwości rozwoju powiatu i jego zdolności do odtwarzania majątku. Chcąc realizować przedsięwzięcia rozwojowe – inwestycyjne, powiat stara się corocznie pozyskać dochody z różnych możliwych źródeł, m.in. z funduszy unijnych, Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Urzędu Marszałkowskiego, Urzędów Gmin, co pozwala prowadzić więcej inwestycji.

Na zadania inwestycyjne w latach 2011-2015 pozyskano ze środków zewnętrznych blisko 30 mln zł, co umożliwiło w tym okresie wykonać zadania inwestycyjne na łączną kwotę ponad 55 mln zł.

W 2016 planuje się pozyskać środki zewnętrzne na kwotę 5 mln 300 tys. zł, co umożliwi zrealizowanie inwestycji w wysokości ok. 11 mln zł, które będą stanowiły 22,5 % budżetu, z przeznaczeniem m.in. na: przebudowę obiektów mostowych i dróg powiatowych, doposażenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i Komendy Powiatowej Policji w sprzęt ratunkowy i środki transportu, termomodernizację i modernizację obiektów szkolnych, rozbudowę bloku operacyjnego szpitala powiatowego.

Widać, że samorządy skorzystały z funduszy unijnych w latach 2007 – 2013. Moim zdaniem, w bieżącym okresie programowania zbyt wiele środków zabezpieczonych jest na innowacyjność i rozwój dużych przedsiębiorstw, a zbyt mało dla mikro i małych przedsiębiorstw oraz samorządów, które w dalszym ciągu potrzebują pieniędzy na budowę dróg, wodociągów i ogólnie - na rozwój.

Analizując kryteria programów związanych z bezrobociem i wspieraniem osób bezrobotnych, należy zauważyć problem uzyskania efektywności przez uczestników tych projektów.

DWW: Jak wygląda obecnie sytuacja demograficzna powiatu na tle regionu? Czy szybko zachodzą niekorzystne zmiany demograficzne?

ZD: W kontekście demografii powiat makowski nie odbiega od regionu. Wśród problemów należy wymienić ujemny przyrost naturalny, wysoki odsetek ludności w wieku nieprodukcyjnym, jednak dotyczą one całego regionu i łączą się ze sobą. Charakterystycznym problemem powiatu jest mała gęstość zaludnienia. Zmiany te zachodzą stopniowo, nie są procesem dynamicznym.

DWW: Co zrobić, aby zaradzić problemowi?

ZD: Należy uczynić powiat makowski bardziej atrakcyjnym pod względem inwestycyjnym dla przedsiębiorców, aby mieszkańcy nie musieli wyjeżdżać w poszukiwaniu pracy. Aby rozwiązać ten problem, potrzebne jest większe wsparcie finansowe ze strony państwa dla nowotworzonych firm.

DWW: Serdecznie dziękuję za rozmowę.